

ANGELES OLALDE

Emakume honek ez tako presentaziño biharrrik, herrixan oso ezaguna dalako pasadizuak eta historixak kontaitteko dakon abilidadiatatik.

Berarengana elkarrizketia egittera jo gebenian be, idatzitta eukan esan biharrekuak eta berak esandako modu-moduan hementxe jaso dittugu, eurok irakurten ondo pasauko dozuelakuan.

Ni, Angeles Olalde naiz, Sillerona. jubilaua, ni izango nintzan Oñatiko dendarri zaharrena. Hamabi urterekin hasi eta eta orain arte lanian, gustora, pozik eta alegre betik. Denporia pasau xat aguro bai aguro. Que pena!

Eskolia ikasi neben nehikua 12 urtera arte; maistría erdelduna zan, oso zaila zan ikastia. Etxat ahazketan:

Oñate. Oñate está situado al pie de Nuestra Señora de Aránzazu y tiene el palacio del duque de Sotomayor, la antigua Universidad, Bidaurreta, Santa Ana, Sagrado Corazón, la casa consistorial, la iglesia parroquial y algunos palacios particulares.

Egunero haxe esaten ondo bai ikasi.

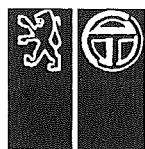
Aittak esan nostanian "nehikua eskola da orain artekoa". Ha zan poza! zoraketan. Karretilla haundi baldar batekin merkaure, ferixara, jo ta ke alde danetara: alpargatak,

albarkak, erremintak, baserriko gauzak saltzen aittarekin.

Gerra denporan ikasi neben alpargatak josten. Ha zan ofizio politta!

Jolas asko egin barikua naiz nere denporan. Kale barri dana zan baserrixa eta etzan falta burdiren bat edo karroren bat parian. Ta hantxe puntan jarri bat hankalatra-ba eta beste lau edo bost burdixaren atzetik:

*Txutxurrutxu!
Zer dakatzu?
Olatia.
Norentzako?
Abadiantzako.
Abadia zetako?
Mezia emuteko.
Mezia zetako?
Zerura fateko.
Zerua zetako?
Pastelak jateko.
Pastelak zetako?
Agiñak ustelketako.
Agiña zetako?
Sutara botateko.
Sua zetako?*

PEUGEOT-TALBOT AGENTEA

OÑATI K. Elk. GARAJEA

Goribar Auzoa, z/g. Tfnoa. 78 13 50 OÑATI

IZOZKI
ERA GUZTIETAKO
IZOZKIAK

Olakua, 9 - Tel. 78 34 28 - OÑATI

HARAGIAK, ARRAINAK, BARAZKIAK,
MASKORRAK, GOZOKIAK

Lapikua egosteko.
Postría nuentzako?
Joxepatxontzako.

Komuniua preparaitten Zabaleta abadiak esaten oskun: "Bizia da paso bat eta gu danok paso honetan gaude, hemengua segidan akabatzen da". Horri ezkotzan kasorik egiten, ezkeben entenditten. Hori da egixa, baiña oso egixa, gaur konturaketan naiz.

Ni zahartu egin naiz aguro, baiña oso aguro, "aittiaren ta semiaren" egin orduko jubilaiteko denporia allegau. Baiña oraindiok lehen ikasitako ofiziuari obatu egitten xat; gutxi baiña gustora, denporapasa, alpargatak josten.

Alpargatak urratu
ta zapatarik ez,
Ernion gelditu nintzan
oiñeko miñez.
Hauxe da gerria,
zortziko trukia,
hiru txiki
ardoarekin
librako ogia.

Denpora danak eztira igualak. Lehengua zan latza, zailla eta nekeza. Makiña bat aldiz entzuten neben dendan: "Hi Angeles, infernura fan bihar haiz, andrairi diru dana gastau eragin bi gauzatxo erosten" eta nik kulpia. Eztagoz gaur begira andra hareik.

Nik orain alpargatak josten ikastolako andereñuairi erakusten dostet eta gero beraik umiairi.

Gerra denporan señorita bat dendarako aldaba joten ordua baño lehengo:

-Tan tan!

Nik goititik:

-Nor da?

-Mi.

Erdelduna da ba:

-¿Qué querer?

-Afraketas para yo.

-¿Qué número?

-Treta y ziete.

-Sólo hay de saco.

-De zaco no la quiero.

-Adiós.

-Adiós.

Gero fan zan botikara:

-Un frasco de pintura oro, un paquete de guasa y un botella de

agua esagerosa envuelto en un piririko limpio.

Botikaixua ikaratuta erderaz hain ederto ekixelako, lehenengo yodo, bigarren guata eta hirugarren agua oxigenada emun otzan.

Eta halaxe 20 urte onak pasau ziran ikasten erderaz nehikua disparte esanaz.

Oñatiko enplio inportante danak erdeldunak eukain gerra denporan. Korreosetan, oso genixo bizixakin, jefia; fan pakete bat soldaubari bialketara eta paketia harrika, "está mal" eta andria dardarixoka. Makiñatxo bateri letxe egin notzan paketia, ondo, zapata kajan eta "aber orain ze esaten dotzun". Hurrengo, papel haundi bat beteteko. Noizko paketiori allegau saldauorri!

Beste kastellano bat alhondigan, oso genixo berokua. Gerra denporan oli-xua allegau aiuntamentura, baiña lehenego kartillia egin bihar gero rasionamendua jasoteko eta akabera bariko kolia:

-¿Vosotras cuántos sois en familia?

-Cuatro.

-Nombres y apellidos.

Atzera beste bat:

-¿Vosotras cuántos sois en familia?

-Seis

-Nombres y apellidos.

Bat etorri zan:

-Gu 8, o así.

-Fuera, fuera, fuera!

Sustauta kanpora. "Bueno berriz kolara, orain esango xat 7, aber ze esaten dosten".

Noizbaitten allegau eta esaten xau:

-Gu, 7, o así.

-Fuera, fuera, fuera!

Negarrez neskiori. Juntau gintzan neskatilla pilla bat berarekin eta, "aber kontau". "Aittajuna, amandria, ama, aitta, Joxepa, Gorgorio, Iñaxi ta Maria, 8 danok". Hala ba, fan atzera kolara eta txandia tokau xakonian danon artian entendidu gintzan; palabra bat gaizki eta ze mobidia. "O así" esan eta fuera, izan be kastillanuk oso esatuak dira.

-Gaur nere eguna -andra batek beste bateri.

-Ola, urte askotarako.

-Eskerrikasko.

-Zebrau biharko dozue!

-Bai, ondo be, urtero jaten txonau piper poteko melakatoiak.

Badoia beste andra bat Don Bixente medikuarengana:

-Don Bixente, ume honek eztauegitten bentajarik eta andra batek esan dost dinamita onak dagozela bentaja egitteko.

-Jesus eta Maria! Jesus eta Maria! zer dixo emakume honek!

Hauxe polittena, neuri pasautakua gaztetan, 30 urterekin. Loterixia tokau hoge milla pezeta duro batekin. Nik ezin lorik egin egunetan eta aitta zoratu, balkuepetik pasaitten ziran danairi esan bihar:

-Teresa, enterau zara?

-Ni ez.

-Gure Angeleseri loterixia tokau.

-Asko?

-Bai, asko; 20 milla pezeta.

Beste andra bat kalia behera:

-Zu enterau zara?

-Ez.

-Gure Angeleseri loterixan 20 milla pezeta.

Hortantxe egun guztia. Hareitxek izan ziran egunik eta asterik luzienak.

Egun baten badator andra bat dendara:

-Angeles, atara eidan zapatillarik onen-onenak.

-Ene! Zer ba?

-Pozik natorrelako medikuanetik.

Pasau nixonan katarro txar bat eta nere gogua raioisian ikustia zonan; eta halaxe ikusten naixon eta hor esaten xostan "Usted es joven". "No, 80 años". "Señora no importa una de 80 puede estar como 40". Hau don poza!

Orain akaberarako Mikel Aozarazari fabore bat eskatuaz:

Oñati txiki dala mapan ezin ikusi, baiña gure santuaz Japoneraiño nausi.

Mikel Aozaraza

Oñati erdiko semea

begiratu ta zure indarra

fedeaz ta pakeaz behar degu.

Bueno, agur! hurrenguan gehixago kontauko dotzuet.